

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
TUNCAY ÖZİHAN'IN
TÜRKİYE SİAD PLATFORMU
MALATYA BAŞKANLAR KURULU
AÇILIŞ KONUŞMASI

03 Ekim 2003
Malatya

TUSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax:(90-212) 249 13 50
Fax:(90-312)428 86 76
Fax:(32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

Malatya ilimizin değerli yöneticileri,
Sayın Başkanlar, değerli basın mensupları

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sözlerime, Türkiye SİAD Platformu Başkanlar Kurulu'na ev sahipliği yapan Malatya Sanayici ve İşadamları Derneği'ne, başkanları Turgay Kayagül'ün şahsında teşekkür ederek başlamak istiyorum. Zirve öncesinde Malatya'da gerçekleştirdiğimiz bu son Başkanlar Kurulu'nun gündeminde Türkiye SİAD Platformu açısından önemli konular var. Şüphesiz, ilk ve en önemli konumuz, ekonomideki gelişmelerin değerlendirilmesi.

Türkiye ekonomisinde 2002'den bu yana belirgin iyileşme, Nisan 2003'ten beri dikkat çekici bir noktaya ulaşmış ve sonunda, yabancı gözlemciler tarafından da kabul edilerek, Türkiye ile ilgili kredibilite notlarına da yansıtılmaya başlanmıştır.

Hiç kuşkusuz bunda Irak Savaşı'nın beklenenden önce sona ermesi, hükümetin mali disiplini uygulamakta kararlılık göstermesi ve IMF ile 5. Gözden geçirmenin tamamlanması önemli rol oynamıştır. Ayrıca Kopenhag kriterlerine uyum konusunda kat edilen mesafeler, Avrupa'daki politik havanın lehimize değişmesi, IMF kredilerinin geri ödeme takviminin yeniden düzenlenmesi ve ABD ile yapılan 8,5 milyar dolarlık kredi anlaşması beklentileri pozitif olarak desteklemiştir. Merkez Bankası'nın, temel görevi olan fiyat istikrarının sağlanmasında gösterdiği başarıda bu olumlu ortamın gelişmesine önemli bir katkıda bulunmuştur.

Bugün, güçlü ihracat performansı ile desteklenen bir büyüme söz konusudur. Talep tarafında ise uzun süredir ertelenen dayanıklı tüketim malı harcamalarında bir miktar canlanma yaşandığı görülmektedir. Kapasite kullanım oranlarının yükselmesiyle birlikte rekabet gücü artırma kaygısıyla makine teçhizat yatırımlarında da ciddi artış yaşanmıştır.

İlk 6 aya ilişkin iç talep rakamları, işsizlik rakamları ve düşük reel ücretler ile birlikte değerlendirildiğinde, ekonomide aşırı bir ısınmanın söz konusu olmadığı görülmektedir. Ayrıca, Temmuz-Eylül döneminde TL'nin değerlenmeye devam etmesi, enflasyondaki düşüşü ve borç dinamiklerini destekleyici bir etki yaratmıştır.

2003 yılının ilk 7 ayında reel kur yüzde 15 değerlenmiş, ancak ihracat performansındaki artış sürmüştür. Bunun temel nedeni, imalat sanayiinde verimliliğin yükselmesi, girdi maliyetlerinin düşmesi ve dış ticaret hadlerinin iyileşmesidir.

Bu noktada kurun gidişatından şikayetçi olanların, yüksek kurla fiyat avantajı sağlamaya dayalı bir ihracat stratejisi yerine, enflasyondaki düşüşten yararlanarak maliyet avantajı sağlamaya dayalı yeni bir ihracat stratejisi geliştirmeleri gerekmektedir. Düşük kurdan olumsuz etkilenen sanayici, işadamları yaklaşımını bu yönde değiştirirse, IMF programını delme yönünde hükümete baskı yapmanın gereği de kalmaz.

İthalatın ihracata oranla daha fazla artması, dış ticaret dengesinde bir bozulma yaratmıştır. Ancak ithalat artışının temel olarak ara mal ithalatındaki artıştan kaynaklanması, yani üretime yönelik olması, burada ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya olmadığımızı göstermektedir. Ayrıca, ekonomide kapasite kullanım oranlarının henüz hala yüksek seviyelere ulaşmamış olması, talep cephesinden gelebilecek baskıların olumsuz bir etki yaratmasını bir süre daha önleyecektir.

Temel makroekonomik göstergelerdeki olumlu gelişmeler, yıl sonu büyüme hedefinin aşılacağına ve enflasyon hedefinin de rahatlıkla tutturulacağına ilişkin beklentileri güçlendirmektedir.

Kuşkusuz, bütün bu olumlu gelişmelere rağmen dikkatlerin elden bırakılmamasını gerektiren bazı kritik faktörler de bulunmaktadır.

Reel faizler hala yüksek seviyesini korumaktadır. TL'deki reel değerlenme, cari işlemler açığı ve faiz dışı fazla konularında yaşanan gelişmeler önümüzdeki dönemde bir takım endişelere yol açabilir. Ancak, bugüne kadarki performansın korunması ve kimi noktalarda geliştirilmesi halinde bu sözünü ettiklerimiz yönetilebilir riskler olarak kalacaklardır.

Sayın Başkanlar,

Türkiye, ilk defa, bir krizden temkinli bir biçimde çıkmaya çalışıyor.

Ekim'de yapılacak 6. gözden geçirmenin aksaksız gerçekleşmesi piyasaları iyice rahatlatacaktır. Eğer, IMF ile yapılan 6. Gözden Geçirme görüşmeleri başarıyla sonuçlanırsa, bu, 2003 ve 2004 bütçelerinin bir temele oturduğunun işareti olacaktır. Programın gerekleri 2004 sonuna kadar aynı kararlılıkla yerine getirilir, 2004-2006 dönemi de IMF disiplini içinde geçirilirse, Türkiye belki de tarihinde ilk kez, bir krizden sağlıklı biçimde çıkmayı ve ekonomiyi kalıcı olarak sürdürülebilir büyüme çizgisine taşımayı başarmış olacaktır.

Bu süreci destekleyecek önemli bir unsur, yeni yasama yılında mutlaka gündeme alınması gereken kamu reformudur. Türkiye'nin en kısa sürede, merkezi yönetimi, yerel yönetimleri, sosyal güvenlik kuruluşlarını ve kamu iktisadi teşekküllerini kapsayan geniş bir yeniden yapılanma ve yönetim kapasitesini artırma programı başlatması zorunludur. Bu program, aynı zamanda kamu hizmetinde etik davranışların zeminini güçlendirecek ve yolsuzlukla mücadeleyi kolaylaştıracaktır.

Öte yandan özelleştirmeler de kamu reformunun önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Aynı şekilde, sürdürülebilir büyüme sürecine geçişte etkin bir faktör de kayıt dışı ekonomiyi küçültecek, yatırım ve istihdamı artıracak bir vergi reformu yapılmasıdır. Bu çerçevede özellikle arz yönlü vergi indirimlerine şiddetle ihtiyaç vardır.

Ayrıca, yerel seçimler öncesinde belediyeler tarafından yapılan kaygı verici boyutlardaki harcamalarla 2004 bütçesini sağlıklı bir yapıya sürüklemesinin de önüne geçilmesi gerekmektedir.

Makroekonomik göstergelerdeki iyileşmenin, günlük hayatımıza daha belirgin biçimde yansması, etkisini yurdun her köşesinde hissettirmesi için biraz daha zamana ihtiyaç olduğu görülmektedir. Yatırımların artması ve buna paralel biçimde istihdamın gelişmesi için bu olumlu konjonktürün kesintiye uğratılmaması zorunludur.

Ekonomideki bu tablonun yanı sıra AB Komisyonu'nca yayınlanacak ilerleme raporunun kritik önem taşıdığını söylemeliyiz. Biraz daha ileri doğru baktığımızda da, Mayıs 2004'e kadar çözüme kavuşturmak zorunda olduğumuz Kıbrıs sorununun önümüzdeki ayların belirleyici gündem maddelerinden biri olduğunu görebiliriz.

Görüldüğü gibi önümüzdeki günlerde başarılması gerekenler, bugüne kadar başarılmış olanlar kadar büyük bir ağırlık taşımaktadır.

Şimdi gelin, bu tablonun ortasına bir “erken seçim” yerleştirelim.

Neresinden bakarsanız bakın, bu faktör, tabloyu bozmak bir yana tümüyle tahrip edecektir. Erken seçim ortamında, hangi mali disiplini korumanız, hangi reformu yapmanız mümkün olur? Erken seçime hazırlanan bir hükümet, bir parlamento, ülkenin hangi kritik kararlarının altına imzasını atabilir? AB sürecinin işleme için uygulama bazında sağlanması gereken gelişmeler nasıl gerçekleştirilebilir?

Bizler, hukukun üstünlüğünü her zaman savunduk. Bugüne kadar bu ilkenin samimi takipçisi olduk. Ancak, yargı sistemimizin etkin işlememesinden kaynaklanan bir meselenin, bugün “hukukun üstünlüğü” başlığı altında önümüze sürülmesini anlamakta da gerçekten güçlük çekiyoruz.

Türk demokrasisi, kesintiye uğradığı dönemlerden kalma hukuk uygulamaları, kolektif ve bireysel özgürlüklere getirilen kısıtlamalar yüzünden uluslararası kamuoyunda yoğun eleştirilere muhatap olmuştur. Buna karşılık, bugüne kadar halkın iradesini hür biçimde meclise yansıtabilen seçimlerimiz, uluslararası arenada hiçbir meşruiyet tartışmasına konu olmamıştır. Şimdi, üzerinden bir yıl geçtikten sonra, seçim sonuçlarına yapılacak bir dış müdahalenin bu alanı da tartışılır hale getireceğini görmezden gelemeyiz.

Kuşkusuz son kararı yine yargı verecek. Ancak biz de bu ülkede elleri taşın altında ezilenler olarak, Türkiye'nin bir erken seçimin yaratacağı istikrarsızlık ortamını ve seçimin bu şekilde gündeme gelmesinin yaratacağı uluslararası itibar kaybını kaldıramayacağını söylemek zorundayız.

Değerli Başkanlar,

Sözlerimi tamamlamadan önce, Türkiye SİAD Platformu'nun bağrından çıkan iki yeni Federasyonu kutlamak ve BASİFED Batı Anadolu Sanayici ve İşadamı Dernekleri Federasyonu ile MAKSİFED Marmara ve Karadeniz Sanayici ve İşadamı Dernekleri Federasyonu'nun kuruluş çalışmalarını tamamlamış olmalarından büyük mutluluk duyduğumuzu huzurlarınızda bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi TÜSİAD olarak 10 yıldır, Sanayici ve İşadamı derneklerinin gerçek faaliyetler temelinde bir arada olması için, SİAD'lar arası ilişkilerin geliştirilmesine, SİAD Zirveleri'ne ve Türkiye SİAD Platformu'na yoğun bir destek ve emek verdik. Bugün elbirliği ile ulaştığımız nokta gerçekten bir gurur tablosudur. Bu tabloda yer alabilmek için, biz de, Ocak ayında yapılacak genel kurulumuzda üyelerimizin onayını alarak, hem Marmara ve Karadeniz Sanayici ve İşadamı Dernekleri Federasyonu'na hem de Sektörel Dernekler Federasyonu'na katılmak üzere dernek içi çalışmalarımızı hızlandırdık.

Yakında bu federasyonlara yenileri eklenecek ve platformumuz bir konfederasyona doğru evrilecek. İnanıyorum ki, bu süreçte, hepimiz, bu tartışmaların en başından beri savunduğumuz güçlü federasyonlar-güçlü konfederasyon ilkesini hayata geçirebilmek için gerekli özveriye göstereceğiz.

Zaman, birlik zamanı.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyor, bir kez daha hepinizi saygıyla selamlıyorum.